

Naš List

Neodvisno politično glasilo za Slovence

Izhaja vsak petek, ako je ta dan praznik pa dan poprej. Velja za celo leto 8 K, za pol leta 4 K, za četrt leta 2 K. — Naročnina se plačuje vnaprej, na naročbe brez istočasno vposlane naročnine se ne ozira. — Posamezne številke po trafikah po 10 v. Pošilja se tudi „Slov. Gospodinja“ posebej.

Z mesečno prilogo
Slovenska Gospodinja

Dopisi naj se pošiljajo na naslov: Uredništvo „Našega Lista“ v Ljubljani. Rokopisi se ne vračajo. — Upravištvu je v Kamniku, kamor naj se izvoli pošiljati naročnino in reklamacije. — Oglasi se računajo tristopna petit-vrsta po 12, 10 in 8 vin. za 1-, 2- oz. 3krat, za večkrat izdatno znižane cene.

Vsebina: Mi hočemo, in vi morate! — Politični pregled. — Štajersko: Razno. — Koroško: Razno. — Primorsko: Razno. — Kranjsko: Razno. — Prosveta. — Raznoterosti. Podlistek: Peter Skühala: Popevke. — Slovenec v Siamu.

Mi hočemo, in vi morate!

Modrijan ceni znanje višje kakor bogastvo, ker mu znanja nihče ne more ukrasti in pa ker je baš znanje tisto čudotvorno orodje, ki pomaga človeku do blagostanja. Pod Alpami in ob Adriji živijo Slovenci hrepene zato predvsem po znanju in skoraj ves njih boj je osredotočen v velikem cilju: doseči čim več šol, ljudskih, meščanskih, obrtnih, srednjih in končno celo višjih. Kulturni del slovenskega naroda se ne razveseli nobene vesti bolj, kakor če se tuintam nobenem polju ni slovenska požrtvovalnost večja, idealnejša, kakor na šolskem. Dokaz temu velike denarne žrtve za šolske svrhe Družbe sv. Cirila in Metoda. Komu ni vztrepetalo od radosti srce, da se tržaška ljudska šola pri Sv. Jakobu podržavi? Prva javna šola za tržaške rojake! — In celo v Ljubljani se razvesele otvoritve vsake nove šole kakor nove kulturne zmage. Tak vesel dogodek je bila otvoritev I. slovenskega dekliškega liceja v ponosni palači ob Bleiweisovi cesti. Naša ženska mladina je dobila nov, modern srednješolski zavod! Naša dekleta — bodoče slovenske žene in matere — bodo poslej deležne višje umstvene in srčne izobrazbe! Čim več izomikanih, moderno izobraženih žen, temveč izobraženih rodbin, temveč luči v slovenski hiši. Izomika požira bacile klerikalizma, praznoverstva, temaštva;

Peter Skühala: Popevke.

Kakor božajoč pomladanski dih iz klasične panonske domovine mi je zavelo v hladno tujino, ko sem dobil in bral drobno knjižico, naslovljeno enostavno in priprosto: „Popevke“. Jezik teh popevk se sicer razločuje v malenkostih od jezika po naših dolinah in hribih, dasi imamo od nas na mursko polje le dve uri. A v bistvo je isti, kakor je isto ljudstvo samo, šegavo in veselo, včasih nekoliko lahkomišno, posebno je bilo tako v odbeglih letih, ko je rodila trta bogato, kakor bi že slutila bližajočo se smrt. Krepki ljudje se rode, žive, se vesele in trpe tam doli po slavnih tistih krajih. Na murskem polju se odlikujejo še posebno z bogastvom, ženstvo z izredno lepoto, vsi z veliko nadarjenostjo in s posebnim nagljenjem do petja. Poje tam doli vse: pastir na paši, dekle, ko pere, fant na konju, mož ob vinski kapljici, stara, ko ziblje in varuje vnuke. Poezije je polna ona dežela; še zdaj živi v ljudstvu polno pripovedk o čarovnicah, o raznih čudnih činih hudega duha, o rokovnjačih, o tihotapeih, o vitezhih v slavnih ondodnih gradovih, o Braneku, o Borlju, o ormoških in velikonedeljskih graščinah. A ni samo pelo in pilo to ljudstvo, tudi bojevalo se je stoletja, posebno s Turki in Kruci.

izomika desinfikuje zaduhle jame nazadnjaštva ter prinaša zdrav, čist vzduh svobodomiselnosti, kulturne tolerance in harmonskega napredovanja! Približujemo se že uresničenju državne obrtne šole v Ljubljani, in ne bo več dolgo, da dobimo tudi trgovsko šolo. Za naše denarne zavode nujno potrebujemo domačih sil, in žalostno je, da si morajo naše banke in kreditni zavodi pomagati še s tujci, dasi večinoma slovenske narodnosti. Toda v kratkem bomo tudi na tem polju stali na svojih nogah.

Toda v svojem hrepenenju po šolah smo se dvignili že k najvišjemu cilju, do slovenske univerze. Pri razdeljevanju državnih vseučilišč med avstrijske narode se vlada doslej na Slovence ni nič ozirala; še danes ni državne univerze s slovenskimi predavanji. Nemci že od nekdaj odrekajo Slovincem vsako kulturno sredstvo in zdi se, kakor bi stremili z vsem rafiniranim sovraštvom za tem, kako bi jim le še bolj zabili in zabarikadirali vhod v svetišče Palade Atene. Za vsako ljudsko šolo se morajo boriti Slovenci z vlado, in vlada se vede pri tem kakor mati, ki skriva otrokom vžigalice. Boji se pač, da bi si Slovenci doma preveč razsvetlili, boji se, da bi Slovenci zažgali kres, ki bi jih prijetno grel in jim še posvetil tako, da bi jasno izpregledali, koliko so zamudili po krivdi vlade. Vlada skriva Slovincem kulturo tako, kakor bi bila kultura bomba, ki bi mogla raztrgati darovalca! In to je smešna bojazen.

Zato se Slovincem vzlic mnogoletnemu in složnemu naporu še ni posrečilo, priboriti si univerzo. Vlada nas odpravlja z odgovorom, da nimamo niti še slovenskih srednjih šol, a — sama je, ki nam teh slovenskih šol noče dati! — Vlada pravi, da nimamo niti profesorjev niti

knjig za slovensko univerzo, a — sama je, ki vse to onemogoča! Kako boš plesal brez godca, kako boš kopal brez motike!

Ljubljanski župan in drž. poslanec Ivan Hribar je v parlamentu stavil predlog, naj se osnuje v Ljubljani vseučilišče ter je svoj predlog podprl z najjasnejšimi dokazi potrebe, koristi in možnosti. Država mora le želeči, da se dvignejo vsi narodi v kulturi čim višje, saj bo imela predvsem država od tega največjo korist. Nad državo plove eno in isto solnce ter greje vse narode enako; toda Slovenec išče pri belem dnevu z leščerbo v roki vlado, ki bi ga pustila pod solnce kulture, in le neomajna nada, da to vlado enkrat vendarle najde, bodri Slovenca iskati dalje... Enkrat se je že posvetil žarek, veselega upa poln, a hitro je izginil v temo. Bil je naučni minister Hartel, ki pa je umrl!

Hvaležnost naroda tudi vladi ni nevažna stvar. Vsak hip nastopajo v parlamentarnem in državnem življenju slučaj, ko se vladam povračuje tako, kakor je posojala. Oko za oko, zob za zob, pa tudi dobroto za dobroto! Naj se ne pozablja, da se Slovenci uče vsak dan realneje misliti, in da veliki vzgledi — n. pr. sosedom Madjarov! — ne ostajajo več brez vtiska na ponižno slovensko psiho. Slovenci in Hrvatje skupaj, in, če Bog da, s pomočjo še kakih slovanskih tovarišev v parlamentu tudi zmorejo toliko odvažnosti, da postavijo nogo v kakem kritičnem momentu. Vzglede mičejo; treba je le čisto neoriginalno, a vendarle uspešno posnemati! Na zavistneže, ki sami nimajo vesele duše, a tudi drugemu ne privoščijo sreče, pa se pravična vlada ne more ozirati; duša, ki je polna zavisti in sovražne škodoželjnosti, je slična rastlini, pokriti z ušmi in gosenicami.

V blati sen se koto
Ves poštrofani —
Trala, lala, lala, li.

Platno sen slišijo
Polek škafa sto,
Pmf sen v škafi bijo
Pijo sen vodo —

Mlado puro, dabjo,
To ponos je moj,
Plavati navadjo:
Hajdi v mlako ž njoj!
Pa se mi zaleje,
Ti parteka ti —

Šteli so me mati,
Skrita za voglon,
Šibicoj našgati,
Gda ja priša bon.
Ja pa sen se stražo,
Vujšo hahaha
Jihov Peter Skühala.

Enako originalno kakor samega sebe kaže pesnik tudi druge osebe na pr. „Rihtarja“, ki je vzet kar iz življenja. Ker taki so bili res ti rihtarji, vsaj večinoma, v polpreteklih časih. Čast jih je omamila:

Gda za rihtara zvolili
So me naši moži vsi,
Te sen močno jas se štima,
Da sen lepe hlače ima,
Nove črevle pa na rum,
Takak moj gosposki kum.

Gda sen mladi bijo
Lüštno je bilo,
Da sen mleko pijo,
Beli močnik jo,
V robači sen skako.
Glasno se smijo
Trala, lala, lala, lo.

Držo sen za janjko
Materi se jas,
Se potekno v planjko,
Opo na obraz.

Zato pa Slovenci v svojem železnovztrajnem stremljenju za novimi šolami in za slovenskim vseučiliščem ne odnehajo nikdar. Vajeni so boriti se, čakati, vedno iznova praznih rok odhajati; a vračajo se tudi zmeraj iznova, da trkajo tem silnejše! Dali so državi že toliko svetlih glav in velikih mož, in dali jih bodo še, ker jih država potrebuje. Vsaka stvar pa se povračuje, in dolg države Slovincem postaja vedno večji. Zato bo moralo biti tudi končno plačilo tem večje! Res je, da je najtežja čednost hvaležnost, toda avstrijske vlade so se morale že marsičemu težkemu priučiti. Naučile se bodo — rade ali nerade — tudi še hvaležnosti! Morale se bodo! Tudi kapljica izdolbe kamen, in Slovenci smo narodna kapljica...

Naravni procesi hodijo svojo pot in se ne brigajo za osebe, niti za najvišje ne. Vlade padajo, ministri izginjajo v pozabnost, narodi pa ostanejo in ideal živi večno svež in mlad! —

16. t. m. se je sešel zopet državni zbor, in zopet sede zastopniki Slovincem pred obličji ministrov. Naj ne sede molčé, nego naj jim vedno in vedno iznova ponavljajo z vso odločnostjo v obraz:

„Mi hočemo, in vi morate!“

Politični pregled.

Naš cesar — bolan. Vsa država stoji pod boleznim dojmom vesti, da se je cesar na letošnjih velikih vojaških vajah prehladil, da ima zdaj nevarno influenco, ki povzroča cesarju mučen kašelj, hudo vročino in oslabelost ter da je morda celo nevarnost, da se pri čestitem starčku vladarju razvije pljučnica ali vnetje prsne mreže, kar bi moglo povzročiti katastrofo. Listi prinašajo tolažilne vesti, ki pa se sprejemajo z dvomi in strahom. Vzlic vsemu pa marljivi naš cesar še v boleznini ne miruje in dela! Ne moremo dvomiti, da bi kakšna katastrofa, ki menda še ni toli blizu, zadala državi hud udarec in ji prinesla nepregledno nesrečo. Klerikalizem bi se le še okrepil. Zato željno upamo, da krepka narava cesarjeva premaga zavrtno bolezen, in da ostane krmilo države še dolgo v izkušenih rokah občno spoštovanega in ljubljeneega cesarja, ki nam je dal poleg družega moderno ustavo, moderne šole, nov volilni red za drž. zbor ter je vedno blagodejno vplival na razvoj umetnosti in književnosti.

Splošna volilna pravica na Ogrskem. 10. t. m. so madjarski delavci in proletarci priredili v vseh mestih ogrske krone velike manifestacije za splošno, tajno in enako volilno pravico. Pridružili so se Madjarom seveda tudi hrvatski in srbski delavci. Vzlic ogromnim izprevodom, ki so korakali po mestih, so te demonstracije minile vobče mirno in dostojno. Le na nekaterih krajih so delali sitnosti policijski organi brez povoda. V Budimpešti je demon-

striralo 60—100.000 delavcev, a vendar ni bilo izgrediv. Po nekaterih mestih pa so bili izprevodi prepovedani, in župan v Turčanskem sv. Martinu je šel celo tako daleč, da je delavce dal aretirati, ako so se sešli trije štirje na ulici. Policijski birokratizem je pač povsod enako pameten. Uspeh teh demonstracij pa ni bil tako ugoden, kakor 28. listopada 1905 na Dunaju. Takrat je delavska deputacija, ki je šla v parlament, mogla sporočiti stotisočim zbranega ljudstva veselo vest, da je vlada že izročila parlamentu osnovo nove volilne pravice. V Pešti je predsednik parlamenta Justh zavrnil deputacijo dovolj pikro, češ, da parlament že sam ve, kaj ima storiti. Ogrski notranji minister grof Andrassy pa je dejal, da je bila manifestacija nepotrebna, ker je volilna reforma že pripravljena. Delavci so torej nezadovoljni in groze s splošnim štrajkom, ki se razširi tudi na kmetiške delavce, ako ne pride volilna reforma kmalu pred zbornico.

Čehi in vlada. Mladočeško glasilo, „Narodni Listy“ pišejo: „Ako se je vlada mogla poravnati z Ogri, se mora poravnati tudi s Čehi. Čehi ne zahtevajo zase nikakih žrtv od avstrijske države, nočejo jej storiti najmanjše škode, temveč zahtevajo le svojo dobro pravico, ki jim jo že stoletja krati Avstrija. Ako vlada Čehom tega ne da, tudi oni niso pripravljeni za žrtve, ki se zahtevajo sedaj od njih. V ta namen naj nastopijo na Dunaju vsi češki poslanci z vso odločnostjo!“ Nadalje poročajo „Narodni Listy“, da za sedaj ni misliti na presnovo kabineta. — Vsi češki listi pozivljajo vlado, naj vendar enkrat imenuje moravskega cesarskega namestnika. Kandidatov za to mesto je sedem.

Anarhija v Črnigori. Razni Črnigori sovražni listi so pisali v najernejših barvah o uprav strašnih razmerah v Črnigori. Poročali so, da vlada v slovanski državi pravcata revolucija, ter so kruto napadali kneza in ministristvo. V resnici pa je stvar precej drugačna. Vsekakor so poročila o nemirih v Črnigori silno pretirana. V opoziciji so večinoma ljudje utopističnih idej, fantasti, ki bi radi preobrazili vso Črnogoro naenkrat in po obrazcu velikih in bogatih držav, kar pa seveda v mladi ustavni državi ni še mogoče. Ti opozicijski hujskajo na vse možne načine narod proti vladnim krogom, a imajo pravzaprav malo uspeha. V Cetinju in tudi v mestecu Nikšić vlada zopet mir. Tudi tiskarne opozicijskecev v Nikšiću niso napadli od vlade naročeni uslužbeni, nego okoličanski volilci, ki so bili ogorčeni, ko so izvedeli, da je vodja nezadovoljnejšev, dr. Marušić, žalil kneza. Sicer pa tiskarna, ki je sedaj zaprta, ni demolirana, marveč so napadalec napravili v njej le velik nered. Vsekakor je značilno, da priznavajo celo mirnejši opozicijski, da je bila svoj čas opozicija jako nerodna in je

v marsičem delala krivico knezu. Črnagora se more le polagoma razviti v moderno državo!

Za Björnsonom še Tolstoj. Veliki ruski mislec in umetnik Tolstoj je javno v listih izrazil svoje popolno soglasje z Björnsonom glede nasilnosti Madjarov proti slovanskim narodnostim na Ogrskem ter se je izrekel za obsodbo naučnega ministra Apponyja, ki se dela miroljubnega kulturonoša, a zatira male, slabe, marljive slovanske narode. Hrvatski zbornik „Hrvatska zbornica“ je poslala Björnsonu zahvalo za njegov moški nastop ter obenem prošnjo, naj se zavzame tudi za Hrvate, Srbe, Rumune in Slovence na Ogrskem in Hrvatskem. Čehi se Björnsonu za njegov odlični nastop proti kulturnemu humbugu Madjarov zahvalijo ter se je 14. t. m. vršil v Pragi shod čeških politikov in pisateljev, da se o formi zahvale dogovoré.

Poljaki že odobravajo nagodbo. Krovski „Czas“ svari, da bi se z bojevitimi govori pobijala nagodba, ker je bil njen okvir že pred dvema letoma v parlamentu sprejet, ter gre zdaj le končno redakcijo nagodbo odobriti, sicer v državi zopet 10 let ne bo miru. Niti Ogrska niti Avstrijska ne bo imela niti škode niti koristi, ako se nagodba sprejme; ako pa se odkloni, bi bila za oba dela države to največja nezgoda. Dasi ne poznamo še detajlov nagodbe, vendar je gotovo, da se sprejeti mora.

Štajersko.

Glavni zbor narodne stranke za Štajersko sklicuje izvrševalni odbor na dan 3. nov. t. l. v Celje. Jedva dve leti je, odkar so se organizirali štajerski naprednjaki in da imajo svoje glasilo „Narodni list“, in že ima stranka lepe uspehe med narodom, ki se je začel zavdati, da mu treba skrbeti predvsem za svoj narodni obstoj in gospodarski razvoj, ako se hoče štajersko slovenstvo obraniti proti naskokom nemštva, ki je Slovincem sovražno brez razločka na nemške politične stranke. Nemški nacijonaleci in klerikalci so Slovincem enako krivični. Slovenski klerikalci so bili v odbijanju nemških krivic premalo odločni, zato štaj. Slovenci niso napredovali tako, kakor bi mogli. Iz opozicije proti medlosti in narodni neodločnosti se je razvila nova narodna stranka demokratičnih, naprednih in narodnih idej. Ločitev duhov se je izvršila tudi že na Štajerskem, kakor se pripravlja na Koroškem in kakor obstoja že deset let na Goriškem. Gnilo slogaštvo, v katerem se je utrjeval le mednarodni klerikalizem ter so absolutistično zapovedovali le duhovniki z nekaterimi častihlepnimi, nedelavnimi mogotci, se je na Štajerskem prenehalo. Nastopila je kritika, opozicija, ki rodi na vseh straneh živahno delovanje za narod. Zborovanje naro-

A so v zbirki tudi pesmi z globokimi in resnimi akordi. Tako posebno v onih, ki govori v njih pesnik o sebi in o svoji usodi. Ali „Najlepša stvar božja“, ki spada med najlepše in najboljše v zbirki.

Stopi pa čvrst pajbar
Z deklico pred oltar,
Da jej svoj zakonski
Prstan poda.
To je najlepši par,
To je najlepša stvar,
Tej se enaki par
Najti ne da.

A vzemite sami, berite, uživajte iz čistega vira te narodne duše, narodne poezije!

V pesmi: „Gda še mala sma bila“ pravi pesnik:

Resen nesma paj (fant) bogata
Pa možato delama,
Če ga nega v mošji zlata,
Se zato ne brigama.

Res, življenje dela je bilo življenje pesnikovo. A zdaj, na stare dni, je reven navzlic vsemu delu in trudu. In če govori v „Koncu“: „Kje tedaj pa bodo moje bede, kje trpljenje, tuge, kje potekle solze“ — ni to prazna fraza. Kdor pozna življenje pesnikovo, ve, da je bilo v njem dovolj dni, polnih trpljenja in tuge, posvečenih morda z na skrivnem izplakanimi sol-

Hoda sen v hraščico gledat,
Ge bi kaj želoda blo,
Da bi ga lüden odali
Potlan pišence glodali,
Pa še vino keoj pili,
Ve to kasa vse plati.

Hodja sen po poli merit,
Če za meje ge je šlo.
Rihtar more merjaš biti,
Sakemi pa prav včiniti
Te pa lahko v krémo gre,
Da ne pije skos vode.

A ko v imenitni službi vse zapije in mu prodajo dimo in prase in hišo, pa tolaži sebe in ženo prav po prleško dobrodušno:

Oj ne joči se tak, Bara,
Ve pomoči se ne da.
Če so nama vse odali
Dimo, prase so odgnali,
Ve še mija sva oba,
Ki se lepo ljubima.

Ali kaj naj rečemo o oni: „Ste vidli barona?“ V malokateri se pokaže narodni humor v taki meri, kakor v ti, ki se norčuje tako klasično z aristokrati in pa z učenimi zdravniki v Gradcu, kamor hodijo Panonci iskat večkrat pomoči, a je mnogokrat ne dobe, ali pa v obliki, ki jim ne ugaja. Tako tudi baron, ki

Ma perje pod noson pa en mostač
Temi se bote čudili pač,
Un pa se štima le,
Dere po cesti gre,
Da se mu smeje lahko štošte.

A kako to, perje in en mostač? Ko je jezdil, se je splašil konj, dirjal v gozd, baron se zadene ob hrastovo vejo, ki mu odtrga ustnico.

Pa kaj bo brez čube zdaj siromak,
Norca bi dela žjega se vsak.
Zato pa v Gradec gre,
Takši so tan možje,
Keri nareti znajo to vse.

So žive kokoši mesa en kos,
Jemi prišli notri pod nos.
Kakšna blaj' prle paj,
Takšna je čuba zaj,
Samo ka perje rase is žje.

Od potli pa nosi toti gospod
Brke pod noson ino perot.
Če pa bi ti še paj,
Takše mostače raj,
V Graci si čubo delati daj!

Ali naj omenjam „Vogledi“?

Prišla sta vogledi,
Kumaj Balaš zgruči,
Že dva je Barbara
Z bernicoj pokala,
Kumaj da vujšla sta
Bita domú...

dno-napredne štajerske stranke dne 3. novembra t. l. bo velike važnosti za razvoj stranke v bodočem letu, zlasti vočigled bližajočim se deželno-zborskim volitvam. Želeti je, da bi bilo to zborovanje nov dokaz, da je pognala napredno-demokratska narodna misel med štajerskimi Slovenci že krepke korenine! Deželni slovenski štajerski poslanci so igrali v zadnjem zasedanju dežel. zbora v Gradcu kaj medlo ulogo. Treba je poiskati energičnejših, pogumnejših mož.

Kaj vse je štajerskim klerikalcem nemoralno! Ni ga večjega zelota ko štajerski kapelan, ki presega celo kranjskega. V Pišecah živi neki Planinc, ki je že blazno fanatičen moralist. Ondotno bralno društvo je bilo uprizorilo igro „Divji lovec“, ki jo je spisal župnik F. S. Finžgar. In glejte! Kapelan je obsodil župnika, da je spisal nemoralno igro, ki ljudstvo pohujšuje! S prižnice je svaril stariše, naj ne hodijo k predstavi, ki je pregrešna. Narod pa je vendar šel k predstavi in se prepričal, da je kapelan lagal. Ker je bilo Planince sram, je nato zavijal in tajil svoje nasprotovanje. A letos je storil isto. Bralno društvo je uprizorilo tri igre iz zbirke kršč. socij. Zveze, in kapelan Planince je zopet ugovarjal. Takih zelotov se mora sramovati celo najneumnejši klerikalec.

Finančno deželno ravnateljstvo na Štajerskem prezira popolnoma slovenski značaj Spod. Štajerske ter nastavlja le nemške, slovensčine nesposobne uradnike. Za Celje s področjem Brežic, Šoštanja in Vranskega se nastavlja le Nemci, dasi je večina prebivalstva teh okrajev slovenska. V Mariboru je višje finančno uradništvo nemško, dasi je okolica malone povsem slovenska. Preiskovalni uradnik v kazenskih zadevah pristojbin pri mariborskem fin. okraj. ravnateljstvu ne zna nič slovensčine. Tega štajerski deželni in državni poslanci ne morejo trpeti več!

Šola na Muti, ki jo vzdržuje družba sv. C. in M., je jako draga, a v narodnem oziru je doslej še malo koristila. Šolske sestre skrbe pač za nebesa, a premalo za narodno usodo štajerske mladine. Ker se zahteva v tem oziru temeljita izpremembra, kriče štajerski klerikalec, kakor bi hotel kdo šolske sestre odreti na meh. Čemu pa je šola na Muti? Ali ne v obrambo naše narodnosti?

Mariborski Slovenci imajo več narodnih društev, med temi najvažnejši: „Sokol“ in „Slovanska Čitalnica“. „Sokol“ vežba vsako nedeljo popoldne naraščaj. Osnuje se tudi tečaj za dame. O čitalnici je malo slišati. Včasih so se prirejale lepe in velike dramatične predstave, zdaj pa že dolgo vse spi. Slovenci v Mariboru se bavijo preveč s športom, a premalo z umetnostjo.

Nemke, učite se slovenski! Ne le na Češkem, nego tudi Nemci na Štajerskem priznavajo potrebo slovanskih jezikov, kadar morejo izpodrinuti slovansko konkurenco. Graška

zami. A ob vsem tem si je ohranil blagi mož blago, veselo srce.

Ta mladost in svežost duha vpliva prijetno na čitatelja. In teh naj najde knjiga mnogo po klasični „prlekiji“ in po širni slovenski domovini.

Ksaver Meško.

Slovenec v Siamu.

Spisal inženir Ferdo Lupša v Siamu.

O priliki raziskovanj vzhodnega obrežja siamskega morskega zaliva so mi poročali inozemci o nekem „bo nam ron“, to je o vrelec vroče vode. Na podlagi tega sem odposlal gosпода Ivančiča, ki me v opravilih v Siamu podpira, da poižve natančnosti o tem, oziroma da razkrije vrelce. Na moje iznenadenje je bila naloga prej rešena kakor sem mislil, ker že za nekoliko dni se je omenjeni gospod in tovariš vrnil s poročilom, da so na severoizhodnem podvznožju gore Kao Phra resnično topli vrelci.

Dne 12. junija t. l. sva torej z dvema spremljevalcema in štirimi mornarji odjadrala iz Bang Hea, ki leži na severnem obrežju ob izlivu reke istega imena po morju. Namenjena sva bila iti v poševni črti preko morskega za-

„Tagespost“ pozivlja nemška dekleta, naj se uče slovenski ter naj obiskujejo slovenski tečaj v Gradcu. Ta dekleta naj dobe službe v trgovinah in po pisarnah, da izpodrinijo Slovenke ter obenem delajo predstražo nemške ekspanzivnosti. Nemška dekleta in nemške udove naj pomagajo pri germanizaciji slovenskih krajev! Višje sodišče v Gradcu to idejo podpira že dalje časa. Ustanovil je v Mariboru slovenski tečaj za sodnijske praktikante z istim namenom.

Štajerska vinorejska in sadjerejska šola v Mariboru je ponemčevalnica. Slovenski gojenci ne smejo niti med sabo govoriti slovenski ter imajo le nemške knjige in nemške časopise. Treba bo misliti na deželno slovensko tako šolo v ptujski ali ljutomerski okolici.

Koroško.

„Mir“ in Podgorec. V uredništvu „Mira“ so v zadnjem času prišli zopet na površje tisti ljudje, ki so že pred leti odkrito in naravnost povedali, da je za koroške Slovence prvo, da si ohranijo svojo katoliško vero, ohranitev slovenske narodnosti pa je postranska stvar. V zadnjem „Miru“ razvija njegov urednik, Val. Podgorec program lista v članku „Kaj hočemo“. V. Podgorec je človek kameleonskih lastnosti. Pred leti je javno oznanjal, da ni posebna škoda, ako izgube koroški Slovenci svojo narodnost, glavno je, da si ohranijo svojo vero. Za časa volitev se je kazal gorečega narodnjaka, sedaj pa razporeja svoj program takole: „Mir“ ima trojen namen: 1.) „Zavračati verske napade nemškoliberalnih in slovenskoradikalnih listov, 2.) poučevati koroško ljudstvo v gospodarskih in političnih vprašanjih in — 3.) vzbujati v ljudeh narodno zavest.“ Ker smo res svobodomiseln in pustimo vsakomur svoje, ne bi imeli prav nič proti temu, da store koroški klerikalec kaj za obrambo svoje menda šibke vere. Toda kdo jim pa kaj hoče? Na Koroškem vendar ni vera v nevarnosti, nego narodnost, edino le narodnost! Zato se je pred leti ustanovil tudi „Mir“ in zato bi moral biti tudi danes prvi in glavni namen lista: zavračati nemško-liberalne in nemško-klerikalne napade, varovati slovensko posest in jo razširjati, ožigosati krivice, ki se gode koroškim Slovincem, najsi bodo že klerikalec ali liberalci. Podgorec pa misli, da takomenovani katoliški Nemci koroškim Slovincem niso niti najmanj nevarni, njim seveda mora dati koroški Slovenec „kaj v svojo lastno škodo, da se večje dobro ohrani“. Korošci, le dajte koroškim Nemcem svoje narodne pravice, saj dobite zato „večje dobro“, dobite vero in zopet vero, katera vam pa itak nihče ne jemlje. To bo res imenitna zamena. Vi žrtvujete svoj narod, a ne dobite za to nič novega, česar bi že ne imeli. In vendar se bo borilo „glasilo koroških Slovencev“ v bodoče predvsem za vero in se bo

liva do krasno ležeče naselbine Srirača, odkoder bi potem iskala pot do vrelcev. Toda veter je bil neugoden, tako da smo isti dan dospeli le do Bang Pla Soi, ki leži veliko višje. Šele drugi dan smo pri precej burnem morju dospeli mimo predgorovja Kao Samuk in mimo naselbine Bang Phra v Srirača.

En dan pozneje smo šli ob morskem obrežju skozi gost gozd v Bang Phra, od koder smo potem zasledovali pot k vrelcem. Ta pot bi si sicer lahko bili prihranili, ker smo itak prejšnji dan jadrili tu mimo, toda izkreati bi se bilo težko, ker je obrežje daleč v morje močno peščeno.

Dospevši v Bang Phra, smo šli proti izhodu, kamor nas je vodil neki mož iz pogozdnih vasi. Povsod, kjer smo šli, nismo videli drugo kakor težko prodirljiv gozd, kjer je še velikansko drevje. Marsikatera drevesa merijo 1—2 m v premeru ter se dvigajo ravno kakor sveča visoko visoko v zrak; tu in tam so opičja gnjezda in njih kričavi prebivalci.

Mesto, kjer so vrelci, leži približno 12 km proti zahodu od zgoraj omenjene naselbine in okoli 40 m nad morjem ob severoizhodnem vnožju gore Kao Phra. V severoizhodu od tukaj leži gorovje Bang Pla Soi.

ogibalo boja za narodnost, kajti Podgorec svari in prosi z vso resnobo: „Ne dražite jih (katoliških Nemcev) z nekim radikalizmom, ki je za nas direktno največja nevarnost... Samo narodno delati bi bilo za Slovence na Koroškem skrajno nespametno, radikalno narodno delati, bi pa bila poguba!“ In ta Podgorec je postal tajnik „Družbe sv. Mohorja“! Družba je bila že doslej fabrika pobožnih in nešteti molitvenih knjig, — kakšna pa bo šele sedaj! Profesorja Apih in dr. Sket pa molčita, ker jima to nese!

C. kr. direkcija drž. železnic v Beljaku. Dne 24. sept. 1907 so se uradniki na Celovškem tovornem kolodvoru branili, sprejeti pošiljatve Družbe sv. Mohorja s slovenskim voznim listom. Nismo vajeni, da določuje kak železniški uradnik sklicevaje se na tarifni red o porabi slovenskega jezika na Koroškem. Na pritožbo je beljaška direkcija c. kr. državnih železnic Družbi sv. Mohorja odgovorila dne 7. okt. tako: „Rešujoč vlogo od 24. sept. 1907 si usoja podpisana direkcija državne železnice poročati, da terjatev c. kr. železniškega urada v Celovcu, da se način pospravljanja tudi v nemškem jeziku izrazi, odgovarja veljavnim tarifnim določbam, ker je Celovec v nemškem delu Koroške, in je slovenski jezik običajen (landesüblich) le južno od Drave, oz. od Vrbskega jezera. Zdaj vemo, da ste dve Koroški: nemška severna od Drave, druga južno-slovenska. Tam je slovensčina še „landesüblich“ — običajna, a kako dolgo še? Tako dolgo, dokler se uradnikom poljubi. Ta stvar se ne sme pustiti v miru. Uradniki v Beljaku se bodo še poučili, kje je Koroška, in kaj je na Koroškem „landesüblich“. Ako imajo oni dovolj časa za tako duhovite odloke, ga bomo našli tudi mi za primeren odgovor. Ako državna železnica ne spoštuje državnih jezikov, potem se nehajo povsod naše jezikovne pravice. Naši državni poslanci naj stopijo energično na noge!

Nemški visokošolci, učite se slovenski in češki! „Villacher Zeitung“ pozivlja nemške akademike, naj se nauče slovenskega in češkega jezika, da bodo mogli kot juristi, tehniki, medicinci in uradniki na mejah z vspehom izpodrivati slovensko konkurenco! Četudi je slovensčina zopern, grd jezik, naj se iz političnih razlogov starši brigajo, da se nemški sinovi uče družgov deželnega jezika, pravi omenjeni list. „Potem lahko pobijemo narodnega nasprotnika!“

Primorsko.

I. slovenska umetniška razstava v Trstu se otvori 19. t. m. popoldne. Klub „Sava“ bo korporativno zastopan s 40 slikami. Vabljeni so brez razlike umetniških struj vsi sloven. slikarji in kiparji. Razstava bo v „Slavjanski čitalnici“. Društvo plača transport tja in nazaj.

Vrelci, trije topli in eden hladen, zavzemajo sredi gozda 7400 kvadratnih metrov veliko čistino v popolnoma suhem delu pokrajine. Približno 1 m pod površino čistine leže isti v ravni progi od jugozahoda proti severoizhodu. Njih iztoki se poižgube v močvirnatih potokih na vse strani.

Najmočnejši in najznamenitejši vrelcec leži najbolj proti jugozahodu ter meri v premeru 4'5 m in je 1 m globok. Voda je čista, le na površini prekrita s penami ter ima žveplenski duh in okus. V sredini vrelca se dvigajo jednakomerno mnogoštevilni mehurčki. Voda meri na površini 43° C toplote pri 30'5 zračnej toploti in precej zamegljenem nebu.

Na podlagi večstranskih zagotovil inozemcev je iskalo čestokrat že domače ljudstvo tukaj zdravja in ga je tudi našlo pri različnih vrstah bolezni. Iz tega vzroka je pač obžalovati, da vest o teh vrelcih ni prišla še globlje med tukajšnje narode.

Približno 75 m proti severovzhodu leži drug tople vrelcec in meri v premeru 3. m ter je 80 cm globok. Voda izvira istotako kakor v prvem enakomerno, in mnogoštevilni mehurčki se dvigajo navzgor, tudi duha in okusa je istega. Toplota 39° C.

Premestitev učiteljskega iz Kopra v Gorico je sklenjena stvar. V Gorico se preselijo slovenski oddelki tega učiteljskega, v Gradiško pa italijanski. Ker je Gorica kulturno in gospodarsko središče slovenskega življa na Goriškem, je naravno, da pride učiteljske za slovenski oddelke v glavno mesto, da se repenčijo italijanski šovinisti, kakor bi bila Gorica čisto laška.

Tržaško slovensko gledališče je za prvo nemško burko „Prvi“ uprizorilo v nedeljo drugo nemško ljudsko igro „Gospod Jakob“. Tudi druga predstava je imela lep uspeh po zaslugi g. Verovška.

Pittoni, tržaški socialno-demokratski poslanec, je imel v gledališču „Politeama“ delavski shod, na katerem je dokazoval opravičenost slovenske zahteve, da se premesti slovensko učiteljske v Gorico ter je pobijal anarhistične elemente med socialisti, ki hočejo le izgrede in boje proti drž. opravi. Tržaški liberalni socialci napadajo Pittonija, da ima zveze z vlado in tudi napolski socialisti pobijajo Pittonija.

Javni napisi trgovin in obrtvalnic v Trstu morajo biti laški! Tako je sklenil tržaški obč. svet v zvezi protestu slovenskih obč. svetnikov. Kar velja za Trst, mora veljati tudi za slovenska mesta.

Kranjsko.

Ljubljanska gimnazija. „Slovenec“ je prinesel članek, v katerem dokazuje, da je I. drž. gimnazija v Ljubljani oficijelno nemška vzlic temu, da je med 600 učenci 500 Slovencev in je učiteljski zbor večinoma slovenski. Tudi uradni jezik je nemški, „letno poročilo“ nemško in ravnatelj občeje z dijaštvom le nemško. Sploh nimamo doslej nobene slovenske gimnazije, kajti na vseh so višji razredi nemški. Od tod vsiljevanje nemških profesorjev in germanizacija, pa tudi slabši učni uspehi. „Slovenec“ ugovarja delitvi I. drž. gimnazije na ta način, da bi a oddelki od I.—VIII. razreda dobili takoj svoje nem. ravnateljstvo in upravo. Misli pa, naj bi se oddelili a oddelki I.—IV. razreda pod nemškim vodstvom ter naj bi se polagoma popolnili z višjo gimnazijo, ki itak ne bo uspevala. Ostali slovenski b in c oddelki pa naj bi postali samosvoja in resnično slovenska gimnazija s slovenskim podukom in le s slovenskimi profesorji. „Saj mora biti vsakemu jasno, da — dokler nimamo slovenskih srednjih šol, — je vse naše prizadevanje za slovensko visoko šolo zaman“ (?). Nemška gimnazija bi se torej razširila v III. drž. gimnazijo, I., II. drž. gimnazija v Ljubljani ter gimnaziji v Novem mestu in Kranju pa bi se uredile povsem po želji Slovencev. Kot kompenzacijo bi Slovenci za novo nemško gimnazijo še zahtevali, da se takoj ustanovi slovenska trgovska šola. Ta predlog naj bi presojali strokovnjaki mirno in trezno. — Mi smo pa že danes prepričani, da

Čudno pa je, da le 3 m proti vzhodu od drugega toplega leži hladen vrelec; isti meri v premeru 2 m in je 1.5 m globok. Njega voda pa ima samo 32° C. Voda je čista in jako okusna, in dozdeva se mi, da ima tudi iste žveplenske tvarine v sebi kakor topla, če tudi v mnogo manjši množini.

85 m dalje proti severovzhodu v ravni progi leži tretji topli vrelec; ta meri 5 m v premeru in je 60 cm globok. Njegova toplota je 38.5° C. Voda tega kaže popolnoma isto karakteristiko kakor prejšnji.

Na dnu vseh izvirov se nahaja 20 cm debela, belorjava pal, kateri sledi potem tanka žila peska. Znanstveno preiskana bode prav gotovo pokazala rudninsko vrednost teh vrelcev. Brezdvomno je zbog naravnega položaja in onesnaženja izvirov kakovost in vrednost istih sedaj reducirana na najnižjo stopnjo. Prepričan pa sem, in to značijo tudi vsi taki vreleci po drugih deželah, da bi se množina iztoka povečala, toplota zvišala in higienična kakovost pobiljšala, ko bi se naredile iz teh divjih iztokov moderne toplice. Sedaj služijo iztoki vrelcev ponajveč le v kopel divjim bivolom in drugim živalim ter zverinam.

s tem predlogom ne bodo soglašali niti nem. vlada niti nestrpni Nemci! Ako bi bili jugoslovanski poslanci složni, bi se dalo doseči vsaj nekaj; tako pa se bo pač protestiralo, a vseh bo malenkosten.

Vseslovenski trgovski shod v Ljubljani. Velika klerikalna akcija, ugonobiti samostojne trgovce s pomočjo konsumov, je vzbudila šele naše trgovske kroge iz spanja pravičnega. Trgovci so se zavedli, da si morajo pomagati sami. Naši trgovci vedo, kako važen naroden in gospodarski faktor da so, in povsod so se začele snovati trgovske organizacije. Tako imamo že lepo procvitajoče trgovske strokovne organizacije v Ljubljani, v Trstu, v Celju in Gorici, ki so v kratkem času dosegle mnogo uspehov in so veliko storile predvsem za strokovno izobrazbo svojih članov in tudi nečlanov. Vsa javnost je s simpatijami pozdravila vest, da priredi slov. trg. društvo „Merkur“ 20. okt. t. l. prvi vseslovenski trgovski shod v Ljubljani. Osnoval se je pripravljalni odbor, ki mu je na čelu dež. poslanec dr. Danilo Majaron. Trgovske organizacije se korporativno udeležijo shoda, na katerem se bo razpravljalo o vseh za trgovstvo važnih vprašanjih. Predavalo bo 7 gospodov.

I. vseslovenski trgovski shod, ki ga priredi slovensko trgovsko društvo „Merkur“ v Ljubljani v nedeljo dne 20. oktobra 1907 v veliki dvorani „Mestnega doma“ v Ljubljani, bode imel sledeči dnevni red: Ob 10. uri dopoldne: 1.) Pozdrav, govori društveni I. podpredsednik Alojzij Lilleg, trgovec v Ljubljani. 2.) O vlogi trgovine v narodnem gospodarstvu, zlasti slovenskem. Poroča dr. Danilo Majaron, odvetnik in deželni poslanec v Ljubljani. 3.) O pomenu Trsta za naše narodnogospodarsko življenje. Poroča dr. Henrik Tuma, odvetnik in deželni poslanec v Gorici. 4.) O slovenskem trgovstvu na Štajerskem in Koroškem. Poroča Josip Smrtnik, posojilnični knjigovodja v Celju. Ob 3. uri popoldne. 5.) O slovenski trgovski izobrazbi in o višji trgovski šoli v Ljubljani. Poroča Josip Ulčakar, hranilnični ravnatelj in trgovec v Trstu. 6.) O koristi trgovske organizacije; naša organizacija in nje smotri. Poročata L. Fürsager, trgovec v Radovljici in Karol Meglič, trgovec v Ljubljani. 7.) Stališče slovenskih trgovskih sotrudnikov. Poroča Ivan Volk, trgovski sotrudnik v Ljubljani. 8.) O novem obrtnem redu in njega uplivu na našo trgovino. Poroča dr. Fran Windischer, koncipist trg. in obrtne zbornice v Ljubljani. Slovensko trgovstvo in druge interese vabimo k obili udeležbi ter pripominjamo, da se posebna vabila niso razpošiljala.

Glasilo narodno-napredne stranke „Slovenija“ začne izhajati že tekoči teden in sicer, kakor čujemo, vsak četrtek. Tednik „Slovenija“ bo izdajal izvrševalni odbor narodno-napredne stranke, ki je poslal v nadzorstvo lista g. dr. K. Trillerja; urednik tednika bo pisatelj g. Fr. Govekar, tiskal pa bo list g. Drag. Hribar.

Četudi nam je bil čas kratko odmerjen, vendar sem določil, da ostanemo ves dan in noč na tem mestu. Podnebje je jako zdravo; tu ne žive nadležni moskito, semkaj tudi ni še prodrla kuga ali črna smrt ter kolera. Veseli me, da se je ravno Slovincem posrečilo razkriti vrelece, ki so prvi do sedaj poznani v Siamu. Upam, da jih bodo kmalu poznali ne le geografski krogi, ampak tudi higieniki, ki se sicer od dne do dne množe v Siamu.

Narava vsega vzhodnega obrežja siamskega zaliva je popolnoma divja in leži še v svojem prvotnem položaju; po njega velikanskih gozdih se skrivajo srne in jeleni, divje govedo, bivoli, svinje, sloni, leopardi, opice, tigri, velikanske kače in drugi prijatelji in neprijatelji človeški. Kakor se nam poroča, se celo nahajajo v spodnjih gozdih popolnoma divji ljudje, ki hodijo nagi in so baje kosmati. Te najti bo ena izmed prihodnjih mojih nalog. Take ljudi so geografi in zasledovalci že večkrat popisali iz Indije in Afrike, a iz teh krajev še nisem slišal, oziroma čital nobenega poročila.

Tednik bo prinašal poročila o delovanju in o uspehih vseh slovenskih narodno-naprednih strank, torej iz vseh slovenskih pokrajin. Tednik bo imel političen, narodno-gospodarski in kulturni program ter bo prinašal tudi feljtone, kritike, kratke leposlovne doneske, tedenske novice in političen pregled. Izhajal bo v snopičih z ovitkom inseratov. Vsak snopič bo sam v sebi zaključen, t. j. vsi članki vsake številke bodo celotni. Značaj „Slovenije“ bo zborniški ter je list namenjen v prvi vrsti inteligenci. Želeti mu je čim več strokovnih sotrudnikov!

Imenovanje v pravosodni službi. Sodni pristav pri najvišjem in kasacijskem dvoru na Dunaju, g. dr. Gojmir Krek, glasbenik in urednik „Novih Akordov“, je imenovan za svetovalnega tajnika.

Še ena kritika! Glasilo koroških klerikalcev „Mir“ že tekmuje z „Dolenjskimi Novicami“. Urednik „Miru“ je sedaj monsignor Valentin Podgore, tajnik Družbe sv. Mohorja, pisatelj raznih povesti, ki provzročajo kolerino in ošpice vsakomur, kdor jih čita. Ta estetik in politik je napisal v knjigi „Novele in črtice“ dr. I. Šorlija sledeče vrstice: „— V oceno se nam je uposlala knjižica, ki jo je spisal dr. Šorli. Kot tako navajamo samo besede nemškega pesnika:

Weh', wenn die Kunst den heiligen Fels verließ,
Aus dessen Fuß des Lebens Ströme brechen!
Weh', wenn die Kunst das ew'ge Licht verstieß,
Und lachend wandelt an der Unzucht Bächen!

Gorje, če začnejo sinovi katoliškega naroda tako pisati in če se inteligenca naslaja in napaja na takih spisih! — — Skratka: Šorli je brezverec in svinjar! — Ljubi Podgore, kaj pa pravite k romanu „Ponižani in razžaljeni?“ Tam živi Nataša v divjem zakonu z Aljošo in Maslobojev živi takisto v meseni ljubezni z Aleksandro! Aljoša zahaja celo k prostitutkam! In v romanu „Razporoka“ živi Gabrijela z Darrasom v divjem zakonu in rodi ž njim otroke, njen sin Lucij pa živi v divji zvezi z Berto, ki jo je bil zapeljal poprej Mejani! Ali sta tudi Dostojevski in Bourget svinjarja? In vendar je izdala „Katoliška tiskarna“ oba ta romana za slovensko katoliško ljudstvo! Zares, ljubljanski klerikalci so pravi pravcati liberalci v primeri s koroškimi in štajerskimi. Ubogi Meško, ki mora živeti v taki družbi!

Slovenskim umetnikom: „Družba sv. Cirila in Metoda“ namerava založiti lepe, umetniško izdelane narodne znake. Ti znaki naj bi se nosili v gumbnici in bi imeli biti elegantni ter sorazmerno ceneni, da se morejo razširiti med vsemi sloji našega naroda. Za najlepši osnutek razpisuje vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda nagrado 50 K. — Rok je do 15. novembra t. l. Nasloviti je na „Družbo sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.“

Barje. V odbor za osuševanje ljubljanskega barja je odposlal deželni odbor kranjski deželni odbornik g. Fr. Povšeta, veleposesnika in dež. poslanca g. J. Lenarčiča na Vrhniki in viš. dež. inženirja g. Iv. Sbrizaja. Dovoljen je kredit 4,260.000 K za osuševanje barja, kjer je vsako leto parkrat velika povodenj, ki uničuje vse pridelke. Regulirata se tudi Ižica in Ljubljanska ter se reka v Ljubljani zoži in njena struga poglobi. Na obrežjih reke se napravijo obzidana nabrežja s hodniki, tako da dobi Ljubljana tudi v tem oziru moderno lice.

Jugoslovansko korespondenco, ki jo je sprožil g. Tuma, namerava na Dunaju izdajati visokošolec, g. Jaklič.

Za stavbne obrtnike! Na c. kr. umetno-obrtni strokovni šoli v Ljubljani se začne zimski kurzi za stavbne obrtnike, zidarje, tesarje in kamnoseke dne 4. novembra t. l. Vsak kurz obsega tri zimske petmesečne tečaje. Za vstop je treba starosti 18 let, učnega izpričevala zidarskega, tesarskega ali kamnoseškega obrta in toliko šolske izobrazbe, da more obiskovalec z uspehom slediti pouku. Vpisovanje se vrši zadnji teden meseca oktobra. Natančnejša pojasnila daje ravnateljstvo.

Diplomiranega živinozdravnika namerava c. kr. kmetijska družba v Ljubljani začasno nastaviti proti službeni pogodbi.

Društvo „Ljubljanska društvena godba“ si je na izrednem obnem zboru dne 12. t. m. izbralo nov odbor in novega predsednika gosp. Jos. Turka, podjetnika. Godba je — kakor naše gledališče — v večnih denarnih krizah in vsako leto stojimo pred katastrofo. A vendar so nekateri kričači, naivni in nepraktični, ki bi iz te revščine radi imeli simfonijski orkester! Kriče pač, a delati nočejo. Z milodari se izborna godba ne more vzdrževati.

Semenj za namizno sadje, združen z odlikovanjem sadja glede kakovosti in pravilnega vkladanja v primerne posode za trg priredi c. kr. kmetijska družba kranjska v Ljubljani od sobote 30. novembra do ponedeljka 2. decembra t. l. v veliki dvorani „Mestnega doma“ v Ljubljani. Tozadevno navodilo je razglašeno v 18. št. „Kmetovalca“ z dne 30. septembra t. l. Posebni odtisi tega navodila se odpošljejo tistim, ki se zglasijo zanje in prilože 10vinarsko znamko. Najlepše, na semnju razstavljeno sadje se bo obdarovalo z denarnimi darili. Udeležitev na sadnem semnju je prijaviti do 15. novembra kranjski kmetijski družbi ter mora priti za semenj namenjeno sadje najkasneje do 28. novembra v Ljubljano. Sadni semenj je namenjen samo za kranjske sadjarje ter ima namen spraviti pridelovalce namiznega sadja v neposredno zvezo z odjemalci sadja. Ta sadni semenj je prvi poizkus, ki se bo ponavljal, ako se dobro obnese.

I. slovensko društvo perotinarjev in rejcev vseh malih domačih živali v Trzinu priredi dne 27. oktobra 1907 ob 10. uri zjutraj v dvorani Mestnega doma v Ljubljani shod vseh slovenskih perotinarjev in rejcev vseh malih domačih živali ter vabi vse svoje člane kakor vse zanimance slovenske maloživinoreje, da se istega udeleže v najobilnejšem številu.

Pouk v pletarstvu in vrboreji za osrednjo Kranjsko v Ljubljani. Po predlogu ravnateljstva c. kr. umetnoobrtne strokovne šole v Ljubljani in po želji nekaterih občin ob Savi je ministrstvo ugodilo, da se opusti pletarski oddelek na umetno-obrtni strokovni šoli v Ljubljani in se izpremeni v popotni pouk z glavnim sedežem v Ljubljani, s podružnicami v Dolskem in v Dolu, pozneje pa tudi v Šmartnem pod Šmarno goro, kjer naj se pouk prične od novega leta 1908. S to izpremembo je ustregla vlada v dotičnih krajih že dolgo gojenim željam. Vodstvo pletarskega pouka je poverjeno c. kr. vzorni delavnici za pletarstvo na Dunaju; njen zastopnik za osrednjo Kranjsko je pa bivši delovodja pletarskega oddelka na c. kr. umetno-obrtni strokovni šoli v Ljubljani, g. Jos. Baran. Pouk v Dolskem in v Dolu se prične te dni in bo 3 dni v Dolskem, 3 dni v Dolu. V tečaj se bodo sprejemali: a) redni učenci, b) izvanredni učenci, c) šoloobvezni dečki, ki se hočejo pripraviti za poznejše pletarske obrtnike in domače delavce.

Iz dolenskega Posavja. Letos se je pridelalo na obeh bregovih Save v Krškem kakor tudi v brežiškem okraju toliko izvrstnega vina, kakoršnega že menda ni bilo od leta 1834 naprej. Vinska trta ni trpela na nikakih neizgledih in grozdje je v suhem vremenu dozorelo popolnoma. Kakor druga leta bo tudi letos v Krškem v četrtek 24. t. m. vinski semenj, ki ga ne zamudi obiskati noben interesent.

Nova mlekarna se je zgradila v Dupljah pri Trzinu.

Prosveta.

Slovensko gledališče. Prekrasna francoska opera „Manon“ Jul. Masseneta je bila že lani na repertoarju in se je uprizorila letos prav skrbno in, kolikor dopuščajo pičila sredstva, tudi dovolj dobro. Zbor se je letos pomnožil ter se je tudi število solistin povečalo; ali se je s tem tudi kvalitativno pridobilo, se doslej seveda še ne more reči. Nova 1. sopranistka, gđ. Collignon je bila doslej mlada dramatska pevka ter menda tudi pri nas velikih heroičnih in primadonskih ulog ne bo mogla peti z uspehi svoje prednice. Resnica pa je, da je gospodična Collignon izborna v liričnih partijah in da je tudi dobra igralka milega, simpatičnega, dasi malo šibkega glasu. Tudi g. tenorist Jastrzebskij je pevec lepih glasovnih sredstev ter ima čisto, krepko višino in lepo igro. V prehodih pa je še nekoliko prenašel, nezaokrožen. Spominja nas v tem g. Stan. Orželskega; v umetnosti in zrelosti se danes še ne more kosati z g. pl. Rezunovim, dasi je zunanje simpatičnejši. Sicer pa je vsaka kritika danes še prezgodnja. — Novi baritonist je basovskega glasovnega značaja in zaostaja daleč za g. Ourdnikom, dasi zadošča. Novi basist je diletant in odločno ne spada še v sedanji okvir. Poišče se pač namestnik, ki bo vsaj izdaleka vreden namestnik nepozabnega g. Betetta. Opera je dosegla s svojo prekrasno glasbo seveda velik uspeh. — Iz gmotnih razlogov se je letos pritegnila v repertoar tudi opereta, da privlači zabave željno inteligenco in smeh ljubečo maso. Računati nam je pač z razmerami, ki čisti umetnosti niso še ugodne. Uprizori se torej več operet, spevoiger in burk s petjem, da se gledališče napolni čim bolj in čim pogosteje. Ta namen se je povsem dosegel z opereto Audrana „Punčka“, ki je nabila veselo hišo od tal do stropa. Žalostno, a resnično: In hoc signo vinces! Tudi ta opereta je menda prišla z lanskega repertoarja letos na oder. Nova subreta gđ. Skrdlikova je lepa in temperamentna dama lepega, bolj malega glasu in čedne graciozne igre. Z gospo Polakovo seveda še ne more tekmovali. Tega ni nihče pričakoval. O njeni pevski umetnosti še nimamo končne sodbe. Orkester je bil slab.

Slovanski volapük. Prof. I. Hošek na češki dež. realni v Kromeržu je spisal knjigo „Grammatik der neuslavischen Sprache“, potom katere bi se naučili avstrijski Slovani nekakega posredovalnega jezika in bi se tako lahko razumeli med seboj. Pisatelj je mnenja, da naj bi dobili avstrijski Slovani skupen jezik, kakor ga imajo na pr. Nemci. Napravil je načrt gramatike ter se je pri tem naslanjal na načela, da mora biti izgovor skupnega jezika lažji kakor v vseh drugih slovanskih jezikih. Tudi se mora ta jezik naučiti lažje kot katerikoli slovanski jezik. Besedni zaklad je vzet iz češčine in je izpolnjen z elementi iz drugih slovanskih jezikov.

Ivan Cankar: Pohujšanje v dolini šentflorjanski. Plodoviti naš pisatelj je poslal intendanci „Dramatičnega društva“ v Ljubljani en akt farse „Pohujšanje v dolini šentflorjanski“, ki obeta — sodeč po tem prvem aktu — postati eno najduhovitejših in hkratu najzabavnejših umetnikovih del. — Tako poročajo iz pisarne slov. gledališča. Drama se uprizori še to sezono, ako jo g. Cankar dovrši poleg že dveh obljubljenih dram „Nioba“ in „Hrepenenje“.

Raznoterosti.

Srednje šole v Avstriji. Po izkazu ministrstva za uk in bogočastje je v Avstriji 244 gimnazij, 131 realk, 50 moških in 19 ženskih učiteljskih. Po učenem jeziku je 121 nemških, 52 čeških, 43 poljskih, 6 italijanskih, 5 maloruskih, 5 hrvatskih in 12 utrakvističnih (dvojezičnih) gimnazij. Realke je 732 z nemškim, 43 s češkim, 11 s poljskim, 42 italijanskim, 1 s hrvatskim in 1 z dvojnimi učenimi jeziki. Moških učiteljskih je 23 nemških, 12 čeških, 5 poljskih, 6 poljskoruskih, 1 italijansko in 1 italijansko-nemško. Dva oddelka goriškega učiteljskega števila vsak zase. Všteti so tudi vsi deželni, mestni in zasebni zavodi. Slovenci nimamo ne ene čisto slovenske gimnazije in realke, ne enega čisto slovenskega učiteljskega.

„Dajte nam čeških šol!“ Pod tem naslovom je objavil „Videnský deník“ uvodni članek, ki v njem pozivlja češke poslance, naj bi dunajskim Čehom preskrbeli češke šole. Po poročilu nemškega šulferajna poseša 12.000 čeških otrok, ki ne znajo niti besedice nemške, na Dunaju nemške šole. Ako se pomisli, kako Nemci štejejo, mora biti na Dunaju najmanj 50.000 otrok, ki so Slovani, a morajo vkljub temu v nemške šole.

Pretepanje zakonskih ni vzrok za ločitev zakona. Tako je razsodilo najvišje sodišče, češ, da tepena žena nima pravice zahtevati ločitve zakona, ako je s svojim vedenjem dala povod za pretepanje. Kaj pa, če je tepen mož?

Šivanka v sreču. Neki 23 letni mož je pri nakladanju drv začutil naenkrat močan zbodljaj na levi strani prsi. Ko je stvar preiskal, je našel v suknji tretjino šivanke z ušesom ter je spoznal, da se je pri pritisku odlomila in da mora odlomljeni del tičati kje v prsih. Poiskal je zdravnika, kateremu se pa ni posrečilo najti šivanko. Pojavljale so se omotice, stanje se je slabšalo, zato so pripeljali bolnika na kliniko v Jenou. Tu so zdravniki spoznali, da mora biti ranjeno srce, odstranili so bolniku nekaj reber, da je bilo srce vidno. Na sreču so našli dve veliki rani. Obe rani so zašili, srce se je med tem delom parkrat ustavilo. Tak slučaj ranjenega srca je zelo redek, navadno je samo po en del srca ranjen, tu sta bila ranjena dva, poleg tega so bile rane že ognjene. In vendar je mož ozdravel.

Cigarete kaditi je prepovedano — na Kitajskem. Kitajska cesarica se je udeležila predavanja nekega zdravnika, ki je dokazal škodljivost cigaret. Zdravnikova izvajanja so jo tako prepričala, da je takoj izdala za vso deželo prepoved kajenja cigaret. Tudi na dvoru ne bodo več kadili, kajti cesarica se je izjavila, da bo celo dragocene cigarete, ki jih dobiva v dar, dala pometati v vodo. Gotovo pa bodo sedaj Kitajci skrivaj še več kadili.

Zrakoplov grofa Zeppelina je najnovejša senzacija moderne tehnike. Ogromni balon s krmili se kreta povsem lahko kakor in kamor hoče balonov krmar. Poizkusi so dokazali, da se more zrakoplov vzdržati v zraku 8—16 ur in da doseže z dvema motorjema hitrost leta 50 km, z enim motorjem pa 35 km v vsaki uri. Zeppelin pa svoj balon še izboljšuje ter bode zgradil še dva zrakoplova z motorji, ki jih goni bencin. V vojaških krogih so za Zeppelinov sistem navdušeni ter pričakujejo največje koristi za slučaj vojne.

Podružnica v Spljetu

Ljubljanska kreditna banka

Podružnica v Celovcu

v Ljubljani

Delniška glavnica:

2.000.000 K

obrestuje vloge na knjižice in na tekoči račun od dne vloge do dne vzdiga

po 4½%

Res. fond:

200.000 K

Rentni davek plačuje banka sama.

Sprejema zglasila za subskripcijo deležev „Hotelske družbe z o. z. Triglav“ po K 500.—, 1.000.—, 5.000.— in 10.000.—.

Rentni davek plačuje banka sama.

Tiskarna knjig in umetnin
A. Slatnar v Kamniku
se priporoča za vsakovrstna v njeno stroko spajajoča naročila. Izvršitev lična. Cene zmerno.

C. in kr. dvorni založnik

Papežev dvorni založnik

lekarnar Piccoli Ljubljana

Dunajska cesta (lekarna pri angelju)

opetovano odlikovan, priporoča nastopne preizkušene izdelke:

Malinov sirup,

najskrbneje prirejen iz aromatiških gorskih malin, je izredno čist izdelek, neprekosljive kakovosti, pomešan z vodo da prijetno in žejo gasečo pijačo. Steklenica 1 kg sterilizirana, velja K 1-50, 1/2 kg steklenica K — 90, poštni zavoj, netto 3 kg, franko za vojna in poština K 5-60. Razpošilja se tudi v sodčkih po 10, 20, 40 in več kg.

Železnato vino

vsebuje za slabokrvne in nerazvorne osebe, blede in slabotne otroke lahko prebavljiv želez. izdelek. 1/2 lit. stekl. 2 K.

Tinktura za želodec

je želod. krepi, tek vzbujajoče, prebavo in odprtje telesa pospešujoče sredstvo. 1 st. 20 v.

Naročila se točno izvrše proti povzetju.

„BIBE“

brezalkoholna pijača iz sadnega soka. Pomešana z vodo da prijetno, žejo gasečo ter redilno in za prebavne organe zdravo pijačo. Steklenica 1 K.

Le „Zvezdna cikorija“

iz Prve jugoslovanske tovarne
za kavine surogate v Ljubljani

je pravi slovenski izdelek!

MARIBOR • Karčovin 138

IVAN LAMPRECHT ML.

Zavod svetlobnega slikateljstva in tovarna teh potrebščin se priporoča za izdelovanje slik in vseh fotografiranih potrebščin

posebno se opozarja na svetlobno občutljive plošče v korist družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

Najboljše delo, delu primerna cena!

Svoji k svojim!

Zahtevajte cenik!

Najcen. in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki „Severonemškega Lloyd“

iz Bremna v New York

s cesarskimi brzoparniki „Kaiser Wilhelm II.“, „Kronprinz Wilhelm“, „Kaiser Wilhelm d. Grosse“.

Prekomorska vožnja traja samo 5 do 6 dni.

Natančen, zanesljiv poduk in veljavne vozne listke za parnike gori navedenega parobrodnega društva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnic dobite v LJUBLJANI edino le pri

Edvardu Tavčarju,

Kolodvorske ulice št. 35

nasproti občeznani gostilni „pri Starem Tišlerju“

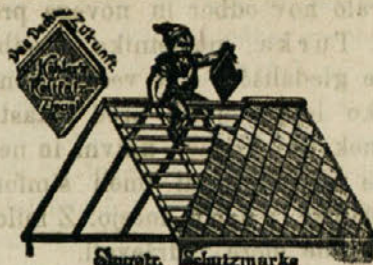
Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in sobota. — Vsa pojasnila, ki se tičejo potovanja, točno in brezplačno. — Postrežba poštena, rečna in solidna.

Potnikom, namenjenim v zapadne države kakor: Colorado, Mexiko, Californijo, Arizona, Utah, Wioming, Nevada, Oregon in Washington nudi naše društvo posebno ugodno in izredno ceno čez Galveston. Odhod na tej progi iz Bremna enkrat mesečno.

Tu se dobivajo pa tudi listki preko Baltimora in na vse ostale dele sveta, kakor: Brazilijo, Kubo, Buenos-Aires, Colombo, Singapore v Avstralijo itd.

Pozor! Berite!

Odlikovana
v Parizu s častnim
križcem, diploma in
zlato medaljo.

Patentirana
v 30 državah.

Streha prihodnosti!

Cementna zarezna strešna opeka

iz portland-cementa in peska

Praktična! Lepa!

Trpežnejša in bolj lahka streha, kakor iz vsake druge vrste strešnih opek iz ilovice.

Edini izdelovatelj za Kranjsko:

Janko Traun

izdelovatelj cementnin na Glincah pri Ljubljani.

SINGER šivalni stroji

za vse mogoče namene — ne samo za industrijo, marveč tudi za vsako šivanje v družini, morajo se naročiti samo pri nas.

Nase prodajalne se vse poznajo po tem znamenju.

Pazi naj se, da se nakupuje samo v naših prodajalnah.

Podružnice v vseh večjih mestih.

Kranj, Glavni trg 192.

Singer Co. Delniška družba za šivalne stroje

Vsi od drugih trgovin s šivalnimi stroji pod imenom „Singer“ po-
blagohotno uvaževanje! — Vsi od drugih trgovin s šivalnimi stroji pod imenom „Singer“ po-
nujani stroji narejeni so po nekem našem starejšem sistemu, ki za
našimi novejšimi sistemi druž. strojev v konstrukciji, zmožnosti in trpežnosti daleč zaostajajo.

Hrup
vzbujajoče!

Namesto
18 K
samo
7 K

Krasna remontoir-
Gloria-

srebrna ura

s 3 močnimi pokrovi, bogato gra-
virana, natančno tekoča, 3 letno
jamstvo, proti povzetju

samo 7 kron

Tovarna za ure: Heinrich Weiss
Dunaj, XIV/3, Sechshauserstr. 5/7.

Zakonito zavarovano.

Vsako ponarejanje kaznjivo.

Edino pravi je le Thierry-jev balzam

z zeleno znamko z nuno.
12 malih ali 6 dvojnatih steklenic
ali 1 velika posebna steklenica
s patent. zamaškom K 5.—.

Thierry-jevo centifolijsko mazilo

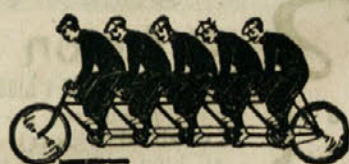
za vse še tako zastarane rane, vnetja,
poškodbe itd. 2 lončka K 3.60.
Razpošilja le proti predplači ali
po povzetju.

Obe ti dve domači sredstvi sta kot najboljši
splošno znani in svetovno slavni.
Naročila je nasloviti na

Lekarnar A. Thierry v Pregradi pri Rogški Slatini.

Dobiva se skoro v vseh lekarnah. Brošure s tisoči za-
hvalnih pisem zastoj in franko.

„Lira-kolesa“

Najboljši izdelek Najnižje cene

3 letno jamstvo. Pošlje se takoj na poskušnjo. Colnine pro-
sto od avstr. razpošiljalnice. Cenik zastoj. Zastopniki se iščejo.

Rihard Ladewig, Prenzlau

(prov. Brandenburg), poštni predal št. 235.

Pozornost vzbujajoča novost!

Poceni!

Na vsako
sprehodno
palico se
lahko
natakne

Praktično!

1 komad
samo 2 K,
8 komadov
5 K 50 v.

Daljnogled — 50 kratno povečanje.

Pošilja po povzetju: Henrik Weiss, Dunaj, XIV./3,
Sechshauserstrasse 5/23. Naročite takoj to Vas bo razveselilo!

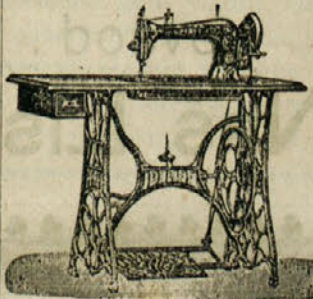
Steckenpferd- Lilijino mlečno milo

Bergmann & Co., Draždane in Dečim ob Labi

je in ostane glasom vsak dan dohajajočih priznalic
najvsepešnejše izmed vseh medicinskih mil zoper
pege, kakor tudi v dosego in ohranitev nežne,
mehke kože in rožne polti. Na prodaj komad po
80 vinarjev v vseh lekarnah, drogerijah, trgovinah
s parfumerijami in milom in v brivnicah.

PFAFF šivalni stroji

so najboljši

za družinsko uporabo.
Šivajo, krpajo in vežejo.
Neprekosljivi za obrtne namene,
šivajo naprej in nazaj.

1 Kroglasto ležišče!

Glavni zastopnik

Fr. Tschinkel

Ljubljana • Kočevje

Mestni trg 9. v gradu.

56

Brezskrbno

družinsko srečo garantira najvaž-
nejša knjiga o preoblagodarjenju z
otroci. Z nad tisoč zahval. pismi pošilja
diskretno proti 90 v. v avstr. poštinih
znamkah ga. A. Kaupa, Berlin S. W. 296
Lindenstrasse. 50.

Žene!

Ako trpite na zastajanju krvi ali na podobnih bo-
leznih, pišite pod naslovom: P. Ziervas, Kalk 245 pr-
Köln ob Renu.

Nekaj izmed več sto zahvalnih pisem:

Gospa B. v W. piše: „Najtoplejša zahvala, Vaše
sredstvo je učinkovalo že po 5 dneh.“

Gospa L. v M. piše: „Vaše izvrstno sredstvo bom
vsakomur priporočala. ga meni ne sme nikdar zmanjkati.“

Arhitekt S. v M. piše: „Za izvrstno in točno po-
strežbo moji ženi se Vam iskreno zahvaljujem. Učinek
se je pokazal že po 3 dnevni uporabi popolnoma in vse
se je izvršilo brez bolečin.“

Proti vpslatvi 1 marke (K 1-20, tudi v znamkah)
razpošiljam knjigo: „Mojstvenje perijode“ (Die Störungen
der Periode) od dr. med. Lewis. Prospekt zastoj, poštino
je plačati.

Anton Müller, vinotržec, Domžale

(Kranjsko)

Priporoča izborno zalogo vsakovr-
stnih novih in starih vin v sodih in steklenicah

Registriran vzorec.

Bajna iluzija!

Oblastveno varovano.

Najlepši kras božičnega drevesca,

ki bi ga ne smela pogrešati nobena krščanska družina, je moje izboljšano

briljantno angel. zvonilo za božično drevo št. 1

popolnoma iz kovine s 5 pozlač. angelci, 30 cm visoko.

Garantira se za funkcijoniranje.

Pritrdi se lahko takoj na največje ali na naj-
manjše drevo s preprostim nasajenjem. Postav-
ljeno na mizo se rabi lahko tudi za namizno
zvonilo. Postavljeno na toplo peč funkcionira
tudi brez prižganih sveč.

Gorki zrak treh prižganih sveč vrti gonilno kolo,
nanje pritrdjeni izboljšani jekleni betički pa udar-
jajo na troje zvoncev in blagovozno, srebrno-
čisto zvonjenje zadoni, mlado in staro prestavlja-
joč v božično blaženost. Kos stane s kartonom
in navodilom vred K 1-50.

3 kosi K 4.25, 4 kosi K 5-50, 6 kosov 8 K, 9 ko-
sov 12 K, 12 kosov 15 K, 24 kosov 29 K, 36 kosov
K 43.50, 50 kosov K 58.—, 100 kosov K 112.—.

Št. 2. Ravnotisto angelsko zvonilo za božično
drevesce, izvršeno veleelegantno in posebno fino
ponikljano, s sukanimi stebriči za zvonce in 3
prekrasno žarečimi srebrnimi lametastimi rožami,
ki potem, ko so prižgane sveče, prekrasno od-
sevajo, kos s kartonom in navodilom vred 2 K.

3 kosi K 5-50, 4 kosi K 7-25, 6 kosov K 10-50, 9 ko-
sov K 15-50, 12 kosov K 20-25, 24 kosov K 39.50,
36 kosov K 57-50, 50 kosov K 77-50, 100 kosov K 150.

Najnovejši stekl. nakit za božično drevesce.

12 kosov sort, skrbno zaviti v karton, po velik. in
izvršitvi po K —40, —60, —70, —80, 1.—, 1-20, 1-50,
2.—, 6 kos. v kartonu, po velik. in izvršitvi po K —75,
—90, 1.—, 1-20, Lameta, angeljski lasci, srebrni ali zlati,
kuvert K —10, žica za orehe 100 kosov K —20, ve-
rižice iz stekl. kroglic, 1 in pol do 2 metra dolge, po
velik. kroglic K —90, —95, 1-20, 1-40. Svečice 24
kosov v kartonu K —50, večje, 15 kosov v kartonu
K —58, držajci za sveče, tucat K —50.

Božična nagrada. Vsak p. n. kupec, ki od 1. sept. do

30. nov. pisмено naenkrat naroči za
najmanj 40 K blaga, dobi zastoj za božično nagrado

alarmno budilko št. 4343 s po noči svetlečim se kazalnikom in pa koledar za l. 1908.

Zamena dovoljena ali denar nazaj, torej brez rizika!

Pošilja se po povzetju ali denar naprej. Najpripravneje se naroča na odrezku po-
štne nakaznice. Neobhodno je potrebno, da se pri naročitvi opomni, ali naj se pošlje
blago po povzetju ali če je denar odposlan po nakaznici. Tudi je v korist vsakemu
naročitelju, da naroči, čim le mogoče, blago že pred 15. decembrom, ker pošta
po 15. decembru zaradi hudega navala ne more dostavljati tako hitro, kakor ob
navadnem času. — Naslavljajte naročbe zatorej pravočasno na naslov:

Prva tvornica za ure v Mostu, Jan Konrad c. in kr. dv. dobav. v Mostu št. 1945 na Češkem.

Zahtevajte moj najnovejši glavni katalog s 3000 slikami, ki vam ga takoj pošljem zastoj in poštine prosto.

5 kron

pristna Roskopf patentna
remontoirka na sidro švi-
carskega sist. z masivnim
solidnim švic. kolesjem na
sidro in zaščito za gonilno
vzmet, pristno nikl. okrožje
z varstv. plombo in šarnir-
skim pokrovom, ovalnim
robom, 36 ur idoča (ne gre
samo 12 ur), okrašeni in
pozlač. kazalci, najnatanč-
nejše reguliranje in 3letni
garancijski list, kom. 5 K,
3 kom. 14 K. S sekundnim
kazalcem 6 K, 3 kosi 17 K.
Bogata izbira v mojem glavnem katalogu.

Št. 7223. Denarnica iz
enega kosa, svetlorjava,
safran, mnogo prostora za
drobiž, 4 predeli, notranja
zapora na vzmet, niklj. zu-
nanja zapora, 9 cm dolg.
6 cm šir. K 1-50.

Št. 7202. Cena dobra de-
narnica iz enega kosa mo-
čnega, gladkega usnja zga-
nena, 1a zaklopici iz go-
vedine, 4 predeli in vizitje,
3 zapore, 9 cm dol., 6 cm šir.
K 1-35. Boljše denarnice
po K 1-85, 2-10, 2-80, 3-10,
3-50, 3-80, 4-20, in više.

Prosim, zahtevajte katalog.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Ustanovljena
leta 1882

v Ljubljani

Ustanovljena
leta 1882

Podrejena skontracijl „Zadrugne zveze“ v Celju

na Dunajski cesti št. 18, na Vogalu Dalmatinovih ulic
obrestuje hranilne vloge po

Poštno-hraniln. urada
št. 828.406.

4 1/2 %

Telefon št. 185.

brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica sama za vložnike plačuje.

Uradne ure od 8. do 12. in od 3. do 4. ure popoldne.

Hranilne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom hranilničnega urada.

Stanje hranilnih vlog
K 11,060.929-20

Upravno premoženje kmetske
posojilnice 31. dec. 1908
K 11,325.728-62.

Denarni promet
K 50,486.935-14

Varnost hranilnih vlog je tudi zajamčena po zadružnikih.

Posojuje na zemljišča po 5 1/4 % z 1 1/2 % na amortizacijo ali pa po 5 1/4 % brez amortizacije; na
menice po 6 %. Posojilnica pa sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortizovanja dolga.

Modna trgovina Pavel Magdič, Ljubljana, Prešernove ulice 7.

Priporočila:

Svilnato blago, baržuni, pliši in tenčice.
Čipkasto blago, pajčolani, čipkasti ovratniki, čipke, vložki, svilnate vezanine.

Jabots, Fichus, damski ovratniki in kravate.

Svilnati in baržunasti trakovi, Pozamenterija, porte in žnore, resice, krepince in žnore za tapetnike.

Krepi in flori za zalovanje.

Zlate in srebrne resice, čipke in žnore.

Serpe iz svile, čipk in volne.

Nogavice za dame, dekleta in otroke.

Jopice, hlače, otročje perilo in odeje za vozičke.

Oprava za novorojenčke, posteljne podloge iz kavčuka.

Sukanec za šivanje, pletenje in vezenje.

Gumbi in različne igle.

Priporočila:

Različne podloge in potrebščine za krojače in šivilje.

Idrijske čipke, vezene čipke in vložki.

Pajčolani za neveste, mirtovi venči.

Damsko perilo, spodnja krila, predpasniki in kopalne obleke.

Modreci in potrebščine za modrece.

Glave rokavice in rokavice za uniformirance, platena, letne in zimске rokavice.

Kopalno perilo, dišave, milo in ustna voda.

Krtače za obleko, glavo in zobe.

Razna narodna pletena in vezena ročna dela.

Priporočila:

Srajce za gospode in dečke, spodnje hlače, ovratniki, zapetnice, naprsnike in žepne rute.

Pravo lagrovo normalno perilo, tricot srajca, jopice in hlače.

Mrežaste in potne jopice, srajce, čepice in pasovi za šport.

Nogavice, naramnice, odeje in blazine za potovanje.

Kravate, gumbi za manšete.

Za lovce: telovniki, nogavice, rokavice, dokolenice.

Ogrevalci za kolena, meča, prsi, hrbet, trebuh in glavo.

Nahrtniki, ovratni robei.

Narodni trakovi in zastave, narodne čepice, torbljice in drugi domači narodni izdelki itd.

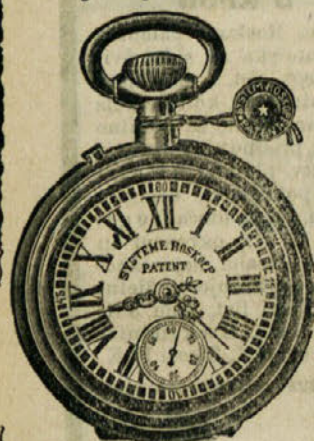
Gospod! Berite novice,
ker so za Vas važne
in koristne.

Jaz razpošiljam po povzetju od K 12-50 jedno krasno dobro in moderno opravo, katera obstoji iz sledečih stvari: jedna fina bela ali barvasta srajca št. 2 — jedne dobre spodnje hlače, jedna lepa spalna srajca, 1 ovratnik po želji, 1 krasno kravato, 1 par trpežnih nogavic, 1 močno brisalko, 1 izvrstne naramnice, 3 dobre žepne rute, vse v eni škatulji lepo aranžirano.

Razpošiljam z obratno pošto. Kar ne ugaja, vrnem denar nazaj.

Fran Čuden

v Ljubljani — v Prešernovih ulicah

- Urar -

Delničar tovarniške družbe „UNION“ za izdelovanje najboljših ur v Švici

Trgovca z zlatino in srebrnino. Eksport.

Ceniki zastoj in poštnine prosti.

Kot zanesljivo uro priporočam posebno „Union“.

Schneider & Verovšek

Trgovina z železnino in stroji na debelo in na drobno.

Ljubljana, Dunajska cesta 16

priporočila se za dobavo železnine vse vrste, zlasti: orodje, stroje in motorje za roko-delce, okove vse vrste za stavbe in pohištvo, traverze, cement itd. Opozarjava na hitro in točno postrežbo! Nizke cene!

Jos. Rojina v Ljubljani

v Šelenburgovih ulicah št. 5

priporočila

elegantne obleke po meri

~ iz pristnega angleškega blaga. ~

Priporočila svojo zalogo izgotovljenih oblek, plaščev iz tirol. nepremočljivega lodna. Najsolid. postrežba.

Anton Turk

knjigovoz in založnik v Ljubljani na Dunajski cesti

priporočila:

Kubična knjiga

ali hitri računar za trgovce z lesom (na staro mero) K 3-20, s poštnino 10 v. več.

Kubična računica

(II. natis) cena 1 K, po pošti 10 v. več.

Nova kubična knjiga

ali hitri računar za trgovce z lesom, po novi decimalni ali meterski meri. V platno vezana 5 K, po pošti 20 vin. več.

Veronika Kenda

Ljubljana, Dunajska cesta 20

Zaloga papirja, pisalnih in risalnih potrebščin

Glavna zaloga

Jos. Petričevih zvezkov

Oglejte si — **poljedelskih strojev**, slamoreznic, čistilnic, mlatilnic, gepelnov in preš za grozdje in sadje, štedilnikov, peči, železnih nagrobnih križev itd. pri

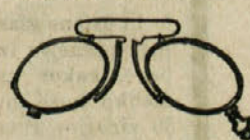
FR. STUPICA v LJUBLJANI na Marije Terezije cesti št. 1 in na Valvazorjevem trgu 6, nasproti Križanske cerkve.

Ravnotam zamorete kupiti vsak čas po najnižjih cenah traverze, železniške šine, cement in vse druge stavbne potrebščine, razno orodje, sesalke za vodo, vino in gnojnice, vseh vrst tehtnice in uteži in vse druge v železninsko stroko spadajoče predmete.

Velika zaloga zlatih in srebrnih žepnih ur, stenskih ur, vsakovrstnih optičnih predmetov. Zlatnine in srebrnine. ~ Cene nizke.

Genovniki zastoj in franko.

Fr. P. Zajec, Ljubljana, Stari trg

Julija Štor

v Prešernovih ulicah št. 5. poleg Mestne huanilnice

Največja zaloga

moških, ženskih in otročjih čevljev

iz najboljših tovarov, domačih in tujih.

Turistom priporočila pristne gojserske gorske čevlje

Zmerne cene.

Solidna postrežba.

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernove ulice

Največja izbira izgotovljene obleke za gospode, dame in otroke.

Drogerija ANTON KANC

Ljubljana, Židovske ulice 1.

priporočila: drogve, kemikalije, ustne vode in zobni prašek; redilne in posipalne moke za otroke, dišave, toaletne predmete, fotografske aparate in potrebščine, obvezila sredstva za desinfekcijo, pase in vosek za tla, čaj, rum, konjak, mineralne vode in soli za kopel. Zaloga karbida.

Oblastveno koncesijonirana prodaja strupov.

Kupuje vsakovrstna zelišča (rože) semena, korenine, cvetje, lubje itd.

Priporočajte
povsod
„Naš List“

— Ustanovljeno leta 1832. —

Priznano najboljša **oljnate barve**

zmlete s stroji najnovejše sestave, prekašajo vsako konkurenco po finosti, ki omogočijo z jako majhno množino pobarvati veliko površino,

razpošilja po nizkih cenah

Adolf Hauptmann

v Ljubljani

prva kranjska tovarna oljnatih barv, firneža, laka in steklarskega kleja.

Zaloga slikarskih in pleskarskih predmetov.

Ilustrovani ceniki dobe se brezplačno.

„Flox“

je fotografski aparat, s katerim lahko fotografira vsako brez da bi se prej kaj učil. S tem aparatom se napravljajo podobe v velikosti 5x7 cm in stane eleganten s kompletno opremo in navo dilon samo K 6.—. Razpošilja po povzetju H. Weiss, Dunaj, XIV/3. Sechshauserstrasse 5/110.